

co znamená to a to slovo). Ve skutečnosti je potřeba, aby se žákova mysl na čtení nového textu předem naladila a po přečtení textu aby byl zážitek sdílen s druhými.

Podmínka pro rozvíjení čtenářství

Žáci mají možnost provádět různé intelektuální činnosti vztahující se k nadcházejícímu textu. Po dočtení zase mohou po svém reagovat na četbu (osobní reakce na četbu).

Příklad

Před četbou věcného si žáci vybavují a formulují, co k danému tématu kde slyšeli, co o něm vědí a jaké mají otázky. Před četbou beletrie odhadují z vodítek, o čem asi příběh bude, kdo v něm bude vystupovat, jaká bude zápletka, jaké rozuzlení. Jako vodítka poslouží název knihy, jméno autora, obálka, žánr, ilustrace, klíčová slova.

Po četbě mohou ve dvojicích či skupinách sdílet svoje dojmy z vlastní četby, reagovat na četbu zápisem – např. do podvojného deníku.

Jak pro činnosti před četbou, tak pro činnosti po četbě učitelé propojují čtení se psaním.

Více viz text Čtení s porozuměním a aktivizace žáka: Činnosti před četbou - při četbě - po četbě literárních textů na str. 54.

Stává se, že učitelé ve třídách žáků, kteří již umějí číst, žákům nepředčítají. Předčítání ale může přemostit prostor mezi aktuálními možnostmi žáků a literaturou o stupínek náročnější.

Podmínka pro rozvíjení čtenářství

Škola vytváří ve vzdělávacím programu prostor pro předčítání především v literatuře, ale i v dalších oborech.

Příklad

V dílně čtení učitelka alespoň jednou za měsíc předčítá žákům texty, které jsou pro ně novinkou, např. novým žánrem, texty nového autora apod. Předčítání je vždy spojeno s reflexemi na četbu.

SOUHRN ZÁKLADNÍCH PODMÍNEK PRO ROZVÍJENÍ ČTENÁŘSTVÍ

1. Nikdo ve škole nepovažuje čtení za ztrátu času, dospělí jsou modelem čtenáře.
2. Čas - dostatek, pravidelnost, četnost: Žáci mají dostatek času na čtení přímo ve škole, čas je čtení věnován pravidelně a s dostatečnou frekvencí.
3. Předčítání: Žákům se ve škole často předčítá i tehdy, když už sami umějí číst.
4. Dostupnost knih a textů: Prostředí je naplněné různorodými knihami a texty, které jsou snadno dostupné (včetně jednoduchého výpůjčního systému).
5. Vlastní volba: Žáci si mohou vybírat knihy a texty podle vlastní volby.
6. Četba celých textů: Žáci čtou celé knihy, ne jen ukázky nebo úryvky.
7. Příležitost pro čtenářskou odezvu a sdílení: Žáci mohou bezprostředně sdílet osobní dojmy z četby.
8. Čtení je propojeno se psaním: Žáci písemně reaguji na přečtené (osobní záznamy z četby). Žáci se učí textům rozumět i tím, že je sami vytvářejí (produktivní psaní).
9. Učitelé umějí čtení vyučovat: Ovládají čtenářské strategie pro porozumění textu, umějí je modelovat a vyučovat, ovládají metodu hlasitého přemýšlení, poskytování popisné zpětné vazby a korektivní zpětné vazby, umějí vést žáky k výběru textu.
10. Učitelé čtou: Učitelé znají knihy, které mohou zaujmout jejich žáky. Umějí každému žákovi doporučit vhodnou knihu. Sledují novinky.